

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра конституційного і адміністративного права

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для самостійної роботи

з дисципліни «Правові інструменти позасудового вирішення спорів»

для здобувачів освітнього ступеня «магістр»

галузь знань	08 «Право»
спеціальність	081 «Право»
освітньо-професійна програма	«Правознавство»

Укладач: д.ю.н. Ксенія ТОКАРЄВА

Розглянуто та схвалено
на засіданні кафедри конституційного і
адміністративного права

Протокол № 11 від «28» 08 2021р.

Завідувач кафедри Ольга ГУСАР

Тема: Загальна характеристика позасудового вирішення спорів.

1. Сутність позасудового вирішення спорів.
2. Характерні риси системи позасудового вирішення спорів.
3. Переваги інструментів позасудового вирішення спорів та їх значення для правової системи.
4. Види позасудового вирішення спорів.
5. Зв'язок судової системи та системи позасудового вирішення спорів.
6. Зарубіжний досвід розвитку системи позасудового вирішення спорів.

Література

1. *Альтернативне* вирішення цивільно-правових спорів : підруч. / за ред. Н. Ю. Голубевої. – Одеса : Фенікс, 2021. – 344 с.
2. *Альтернативні* способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навч. посіб. / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. ВербиСидор. – Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. – 416 с.
3. *Вступ* до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. – 234 с.
4. *Гончаренко, О. М.* Міжнародний комерційний арбітраж : навч. посіб. / О. М. Гончаренко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. комерц. права. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 203 с.
5. *Докаш В. І.* Конфліктологія та медіація : навч. посіб. / В.І. Докаш. – Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. – 249 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення позасудового вирішення спорів.
2. Який із інструментів позасудового вирішення спорів є основою для інших інструментів врегулювання спору?

3. Чи тотожні поняття «позасудове вирішення спорів» і «досудове вирішення спорів»?
4. Назвіть характерні риси позасудового вирішення спорів.
5. Чи конкурують між собою судова система та система позасудового вирішення спорів?
6. Назвіть переваги позасудового вирішення спорів.
7. Яке значення має принцип конфіденційності у системі правових інструментів позасудового вирішення спорів?

Тема: Переговори як спосіб позасудового вирішення спорів

1. Поняття переговорів як позасудового інструменту вирішення спорів.
2. Ознаки переговорів як позасудового інструменту вирішення спорів.
3. Види та функції переговорів в системі позасудового вирішення спорів.
4. Порядок проведення переговорів.
5. «Гарвардський метод» ведення переговорів.

Література

1. *Рахліс В.* Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника / В. Рахліс, О. Павленко. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 341 с.
2. *Розбудова миру.* Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект. – [Навч.-метод. посібник] / – Київ: ФОП Стеценко В. В., 2016. – 192 с.
3. *Альтернативне вирішення спорів* : підруч. / за заг. ред. Ю. Д. Притики. [Кол. авторів Притика Ю. Д., Ханик-Посполітак Р. Ю., Кравцов С. О. та ін.]. – Київ: ВД«Дакор», 2021. – 436 с.
4. *Яхно Т. П., Куревіна І. О.* Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 168 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Що таке переговори?
2. Чи усі спори є придатними для вирішення у порядку проведення

переговорів?

3. Скільки сторін може брати участь у переговорах?
4. Чи потребує проведення переговорів залучення посередника?
5. Хто є автором «Гарвардського методу» ведення переговорів?
6. У чому особливість принципів переговорів?
7. Назвіть основні етапи проведення переговорів.

Тема : Третейський розгляд та міжнародний комерційний арбітраж

1. Поняття та види третейських судів.
2. Переваги третейського судочинства як інструменту позасудового вирішення спорів.
3. Підвідомчість третейських судів.
4. Види і форма третейської угоди.
5. Поняття міжнародного комерційного арбітражу.
6. Компетенція міжнародного комерційного арбітражу.
7. Порядок розгляду спорів у міжнародному комерційному арбітражі.

Література

1. *Литвин Н. А., Коваль М. В., Литвин О. В., Долгий О. А.* Правове регулювання діяльності третейських судів в Україні: Монографія / – Ірпінь : Національний університет ДПС України 2013. – 188 с.
2. *Міжнародний комерційний арбітраж* / Білоусов Ю. В., Конащук В. М., Коссак В. М. та ін. ; під ред. У. Гелльманна, В. М. Коссака. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. – 204 с.
3. *Шепель Т. П., Чагін С. М., Колотило М. М., Болтушкіна О. В., Мустафаєва М. Д., Харченко Н. М.* Третейські суди в Україні: стан розвитку, статистика, практика та перспективи. – Київ, 2018. – 52 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення третейського суду.
2. Розкрийте особливості третейського судочинства.
3. На яких засадах здійснюється третейський розгляд спору?
4. Чи можуть постійно діючі третейські суди утворюватися та діяти

при органах державної влади та органах місцевого самоврядування?

5. Назвіть види третейської угоди.
6. Що відрізняє міжнародний комерційний арбітраж від третейського суду:
7. Охарактеризуйте компетенцію міжнародного комерційного арбітражу.
8. Що таке обов'язковий арбітраж?
9. Які питання охоплює термін «комерційний» відповідно до законодавства про міжнародний комерційний арбітраж?
10. Які переваги колегіального розгляду спору в міжнародному комерційному арбітражі?

Тема : Загальна характеристика процедури медіації

1. Поняття медіації як позасудового способу вирішення спорів.
2. Особливості медіації.
3. Основні засади здійснення медіації.
4. Види медіації.
5. Моделі медіації.
6. Порядок проведення процедури медіації

Література

1. *Медіація в Україні: теорія та практика. Монографія* / Н. А. Мазаракі. – Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. – 276 с.
2. *Медіація у професійній діяльності юриста : підруч.* / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. – Одеса : Екологія, 2019. – 456 с.
3. *Озерський І. В.* Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб. / І. В. Озерський. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 248 с.
4. *Практика медіації : Словник-довідник* / уклад.: С. О Гарькавець, Л. П. Волченко. – Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. –128 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення медіації.
2. На яких засадах здійснюється процедура медіації?
3. Які характерні особливості притаманні медіації?
4. Визначте у чому особливість медіації, яка відрізняє її від переговорів.
5. Розкрийте принцип конфіденційності медіації.
6. На яких етапах медіації діє принцип добровільності?
7. Які є моделі медіації відповідно до ступеня її інтегрованості до судової системи?
8. Назвіть основні стадії медіації.

Тема: Джерела правового регулювання медіації в Україні та світі

1. Система джерел правового регулювання медіації.
2. Міжнародно-правове регулювання медіації.
3. Конвенція Організації Об'єднаних Націй «Про міжнародні угоди за результатами медіації» 2018 року.
4. Регламентація медіації у праві Європейського Союзу.
5. Медіація в законодавстві України.
6. Тенденції законопроектної роботи щодо медіації в Україні.

Література

1. *Директива 2008/52/ЄС Європейського парламенту і Ради про деякі аспекти посередництва (медіації) в цивільних та комерційних справах. Міжнародний документ № 2008/52/ЄС від 21.05.2008 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_a95.*
2. *Рекомендація N 6 R (87) 18 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам «Стосовно спрощення кримінального правосуддя» № 6R(87)18 від 17.09.1987 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/994_339.*
3. *Рекомендація № R (98) 1 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в сімейних справах (ухвалено Комітетом міністрів 21.01.1998 р. на 616 засіданні заступників міністрів). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B).*
4. *Рекомендація № R (99) 19 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам Ради, які зацікавлені в організації медіації у кримінальних справах*

(ухвалено Комітетом міністрів 15.09.1999 р. на 679 засіданні заступників міністрів). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_828.

5. *Рекомендація R (81) 7* Комітету міністрів державам-членам стосовно шляхів полегшення доступу до правосуддя № R(81)7 від 14.05.1981 року. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_133.

6. *Рекомендація Rec (2001) 9* Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо альтернатив судовому розгляду спорів між адміністративними органами й сторонами-приватними особами (ухвалено Комітетом міністрів 05.09.2001 р. на 762 засіданні заступників міністрів). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B).

7. *Рекомендація Rec (2002) 10* Комітету міністрів Ради Європи державам-членам щодо медіації в цивільних справах (ухвалено Комітетом міністрів 18.09.2002 р. на 808 засіданні заступників міністрів). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/\(documents\)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B](https://www.viaduk.net/clients/vsu/vsu.nsf/(documents)/7442A47EB0B374B9C2257D8700495F8B).

8. *Типовий закон* Комісії Організації Об'єднаних Націй по праву міжнародної торгівлі. Міжнародний документ від 24.06.2002 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_117.

9. *Конституція України*: Прийнята Верховною Радою України 28.06.1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – С.141.

10. *Господарський процесуальний кодекс України*: Кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – С.436.

11. *Кодекс адміністративного судочинства України* : Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35. – С. 466.

12. *Цивільний процесуальний кодекс України*: Кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618- IV. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41. 42. – С. 492.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.

2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.

3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення правового регулювання медіації.
2. Чи забороняється використання позасудових правових інструментів врегулювання спорів в Україні?
3. Які основні акти регулюють медіацію на міжнародному рівні?
4. Визначте значення Сінгапурської конвенції про медіацію.
5. Які акти Європи є визначальними у системі правового регулювання медіації?
6. У яких вітчизняних нормативно-правових актах згадується медіація?

Тема: Правовий статус сторін та договірні відносини у сфері медіації

1. Правовий статус сторін спору від час медіації.
2. Медіаційне застереження.
3. Особливості договору про проведення медіації.
4. Загальна характеристика угоди за результатами медіації.

Література

1. *Докаш В. І.* Конфліктологія та медіація : навч. посіб. / В.І. Докаш. – Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. – 249 с.
2. *Коваленко Д. В., Шалімова І. М., Керницький О. М.* Конфліктологія : навч. посіб. для вузів; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : Точка, 2012. – 221 с.
3. *Медіація в Україні: теорія та практика.* Монографія / Н. А. Мазаракі. – Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. – 276 с.
4. *Медіація у професійній діяльності юриста : підруч.* / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. – Одеса : Екологія, 2019. – 456 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть основні права сторін спору, які беруть участь у медіації.
2. Яка особа може бути учасником медіації?
3. Які види договорів укладаються у сфері медіації?
4. Надайте визначення медіаційного застереження.
5. Що є предметом договору про проведення медіації?

6. Охарактеризуйте зміст поняття «угода за результатами медіації».

7. Чи існує в Україні механізм примусового виконання угоди за результатами медіації?

Тема: Особливості застосування медіації до різних категорій спорів

1. Застосування медіації до спорів у приватноправових відносинах.

2. Медіація у сімейних спорах.

3. Медіація у трудових спорах.

4. Медіація як позасудовий спосіб вирішення податкових спорів.

5. Особливості медіації у публічно-правових спорах.

Література

1. *Вступ до альтернативного вирішення спорів* : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. – 234 с.

2. *Гончаренко, О. М. Міжнародний комерційний арбітраж* : навч. посіб. / О. М. Гончаренко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. комерц. права. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 203 с.

3. *Докаш В. І. Конфліктологія та медіація* : навч. посіб. / В.І. Докаш. – Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. – 249 с.

4. Коваленко Д. В., Шалімова І. М., Керницький О. М. Конфліктологія : навч. посіб. для вузів; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : Точка, 2012. – 221 с.

5. *Медіація в Україні: теорія та практика. Монографія* / Н. А. Мазаракі. – Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. – 276 с.

6. *Медіація у професійній діяльності юриста* : підруч. / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. – Одеса : Екологія, 2019. – 456 с.

7. *Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України* : навч. посіб. / І. В. Озерський. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 248 с.

8. *Практика медіації* : Словник-довідник / уклад.: С. О Гарькавець, Л. П. Волченко. – Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. –128 с.

9. *Проблеми реалізації судової влади у цивільному судочинстві* : Монографія / О. С. Ткачук. – Харків : Право, 2016. – 600 с.

10. *Рахліс В. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника* / В. Рахліс, О. Павленко. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 341 с.

11. *Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект.* – [Навч.-метод. посібник] / – Київ: ФОП Стеценко В. В., 2016. – 192 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.

2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.

3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Назвіть визначальні ознаки приватноправових відносин.

2. На яких засадах здійснюється медіація у приватноправових відносинах?

3. Чи ефективна медіація у цивільних спорах?

4. Опишіть значення та специфіку медіації в сімейних спорах.

5. Чи регламентована в Україні практика використання медіації щодо вирішення трудових спорів?

6. Надайте визначення медіації в податковій сфері.

7. Якою є мета медіації у податкових спорах?

8. Що таке публічно-правовий спір?

9. Який міжнародно-правовий акт врегульовує питання медіації у спорах між адміністративними органами й сторонами-приватними особами?

Тема: Роль та статус професійного медіатора

1. Роль медіатора у процесі врегулювання спору.

2. Компетентність медіатора.

3. Зарубіжний досвід освітньої підготовки медіаторів.

4. Значення професійної етики медіатора.

5. Європейський досвід регулювання етики медіаторів.

Література

1. *Вступ до альтернативного вирішення спорів* : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. – 234 с.

2. *Гончаренко, О. М. Міжнародний комерційний арбітраж* : навч. посіб. / О. М. Гончаренко ; Київ. нац. торг.-екон. ун-т, Каф. комерц. права. – Ніжин : Вид-во НДУ ім. М. Гоголя, 2014. – 203 с.

3. *Докаш В. І. Конфліктологія та медіація* : навч. посіб. / В.І. Докаш. – Чернівці, Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2021. – 249 с.

4. *Коваленко Д. В., Шалімова І. М., Керницький О. М. Конфліктологія* : навч. посіб. для вузів; Укр. інж.-пед. акад. – Харків : Точка, 2012. – 221 с.

5. *Медіація в Україні: теорія та практика. Монографія* / Н. А. Мазаракі. – Київ : Інститут законодавства ВР України, 2018. – 276 с.

6. *Медіація у професійній діяльності юриста : підруч.* / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.]; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. – Одеса : Екологія, 2019. – 456 с.

7. *Озерський І. В. Актуальні проблеми медіації в юрисдикційному процесі України : навч. посіб.* / І. В. Озерський. – Миколаїв : Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2020. – 248 с.

8. *Практика медіації : Словник-довідник* / уклад.: С. О. Гарькавець, Л. П. Волченко. – Лисичанськ : ТОВ «ФОКСПРИНТ», 2019. – 128 с.

9. *Проблеми реалізації судової влади у цивільному судочинстві : Монографія* / О. С. Ткачук. – Харків : Право, 2016. – 600 с.

10. *Рахліс В. Переговори і медіація: підручник для підготовки професійного переговорника* / В. Рахліс, О. Павленко. – Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2020. – 341 с.

11. *Розбудова миру. Профілактика і вирішення конфлікту з використанням медіації: соціально-педагогічний аспект.* – [Навч.-метод. посібник] / – Київ: ФОП Стеценко В. В., 2016. – 192 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Які особи мають право назначати медіатора для вирішення конкретного спору?
2. Чи встановлені вимоги до освіти медіатора в Україні?
3. Надайте визначення професійної етики медіатора.
4. Назвіть етичні принципи поведінки медіатора.
5. Які вимоги щодо конфіденційності медіаторів висуває Європейський кодекс етики медіаторів?
6. Чи може медіатор проводити медіацію, якщо перебуває у фінансовій залежності від однієї зі сторін спору?
7. У чому полягає неупередженість медіатора?
8. Які аспекти етичних питань, пов'язаних з винагородою медіатора, врегульовує Європейський кодекс етики медіаторів?

Тема: Врегулювання спору за участю судді

1. Співвідношення врегулювання спору за участю судді та медіації.
2. Підстави та строки проведення врегулювання спору за участю судді.
3. Порядок проведення та припинення врегулювання спору за участю судді.

Література

1. *Господарський* процесуальний кодекс України: Кодекс України від 06.11.1991 р. № 1798-XII. // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 48. – С.436.

2. *Кодекс* адміністративного судочинства України : Кодекс України від 06.07.2005 р. № 2747-IV. // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 35. – С. 466.

3. *Цивільний* процесуальний кодекс України: Кодекс України від 18.03.2004 р. № 1618- IV. // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-41. 42. – С. 492.

4. *Вступ* до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. – Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. – 234 с.

Методичні рекомендації

1. При підготовці до практичного заняття по темі студенту необхідно самостійно опрацювати нормативні джерела, навчальну та наукову літературу.
2. Після опрацювання лекційного матеріалу та додаткових джерел студент повинен скласти блок-схеми по темі заняття.
3. Студент повинен вільно володіти термінологією по заданій темі.

Питання для самоконтролю

1. Надайте визначення процедури врегулювання спору за участю судді.
2. Які критерії відрізняють врегулювання спору за участю судді від процедури медіації?
3. Назвіть форми судочинства, які передбачають можливість врегулювання спору за участю судді?
4. Які особливості процедури врегулювання спору за участю судді передбачені у цивільному судочинстві?
5. Охарактеризуйте порядок проведення процедури врегулювання спору за участю судді.